

IN MEMORIAM

Rovasti Pekka Timonen (1936–2020)

Impilahdella syntyneen Pekka Timosen evakkotaival kulki Pohjanmaan ja Savon kautta Viinijärvelle. Hän varttui nuorukaiseksi Ahonkylässä, Taipaleen omana poikana.

Pekan nuoruuden unelma-ammatti oli veturinkuljettaja. Vähältä piti, että se olisi toteutunut: pääsykokeissa hän ylsi sijalle 18, kun veturimiesten kouluun pääsi 15. Lienee tässä ollut Jumalan johdatus mukana, mitä vahvistaa Pekan myöhemmin saama ilmestys. Unessa hän näki Taipaleen kirkon alttaristin ja kuuli äänen: ”Tätä sinun pitää seurata.”

Pekka aloitti opintonsa pappisseminaarissa kansakoulupohjalta. Luja tahto ja ahkeruus korvasivat puuttuvat valmiudet, ja Pekka selvitti seminaarin kuusivuotisen kurssin.

Vuoden 1957 ONL:n vuosijuhlat Ilomantsissa aloittivat Pekan ja Eilan (os. Sirjonen) yhteisen matkan. Linja-auton moottori keitti, ja paluumatka kesti tuntikausia, kun jokaisen talon kaivosta haettiin jäähdytysvettä. Alkoipa siinä jokin lämmetä myös nuorten rinnassa, ja kohta kirjeet kulkivat tiuhaan Outokummun ja Helsingissä toimineen pappisseminaarin välillä.

Kihlat vaihdettiin 1960, ja vuotta myöhemmin helatorstaina Pekka seisoi armeijan harmaissa Eilan rinnalla vihkikruunujen alla. Kirkkoherra Erkki Piiröisellä olivat suunnitelmat jo valmiina nuoren parin varalle. Kuukauden avioliiton jälkeen arkkipiispa Paavali vihki Pekan Polvijärven praasniekassa diakoniksi ja Viinijärven praasniekassa papiksi. Isä Pekan ensimmäinen leiri Verkkolammella alkoi seuraavana päivänä.

Kun isä Erkki 1962 valittiin Joensuun kirkkoherraksi, haki isä Pekka Taipaleen kirkkoherraksi ja tuli valituksi. Jotkut vaikutusvaltaiset seurakuntalaiset osoittivat alkuvaiheessa epäluottamusta liian nuorena pitämänsä ja vähäisistä oloista ponnistavaa kirkkoherraa kohtaan. Epäilijät muuttivat mielensä, kun näkivät omistautumisen, jolla isä Pekka tehtävänsä antautui. Isä Pekka muisti aina kiittää hyviä luottamushenkilöitä, joilta hän sai korvaamattomia apua seurakunnan hallinnossa.

Suurin apu isä Pekan rinnalla oli puoliso Eila, joka hoiti kanslian, kah-

vitti seurakunnan ja sen vieraat, hoiti kodin ja kaksi lasta, valvoi isä Pekan kotiin iltatehtävistään ja keitti iltateet. Isä Pekan näkyvällä uurastuksella oli alituisena perustana puolison omistautuminen samalle palvelukselle.

Taipaleen seurakunnan 430-vuotisessa historiassa isä Pekka oli tietävästi 28. kirkkoherra. Hänen 35-vuotinen kautensa (1962–97) on seurakunnan historian pisin. Valtaosan tuosta ajasta, yli 20 vuotta, hän toimi seurakunnan ainoana virassa olevana pappina, palvelen jäsenmääräisesti paljon nykyistä suurempaa seurakuntaa (kauden alussa n. 4000 jäsentä). Lomatuuraajana alue laajeni vielä Joensuuhunkin.

Tavanomaisten jumalanpalvelusten ja kirkollisten toimitusten lisäksi isä Pekka kiersi ahkerasti kylien tiistaiseuroja ja kinkeripaikkoja, jotka olivat huomattavasti nykyistä monilukuisempia. Alkuvaiheessa ei seurakuntatyössä tunnettu vapaapäiviä. Myöhemmin käyttöön tullut yksi viikkovapaa muodostui Timosilla ”kaupunkipäiväksi” Joensuussa, koska kotoa pappilasta olisivat työt heidät tavoittaneet.

Hengähdystä koko perhettä sitovaan seurakuntatyöhön toivat vuosilomat, joita sai pitää kuukauden, kahdessa jaksossa. Kaksilapsinen perhe pakattiin silloin autoon ja usein suunnaksi otettiin huikaisevien maisemien pohjoinen. Myöhemmin eteläkin tuli käytyä Eilan kanssa.

Isä Pekka jää seurakunnan historiaan työteliäänä ja laumalleen omistautuneena kirkkoherrana. Vielä enemmän hän jää muistoihimme aitona henkemiehenä, sydämellisenä ja lämpimänä, helposti lähestyttävänä ihmisenä, joka kohtasi kunnanjohtajan ja laitapuolenkulkijan samalla kunnioituksella, joka Jumalan kuvalle kuuluu. Hän ei puheissaan keikaroinut vaikeaselkoisilla ajatuksilla, vaan täytti yksinkertaisen opetuksen omakohtaisella uskolla ja kokemuksella.

Hänen läheisimpiä rukouksiaan oli rukous opetuksen edellä: ”Herra, viisauteen ohjaaja, ymmärryksen antaja, mielettömien kasvattaja ja köyhien puolustaja, vahvista sydämeni ja tee se ymmärtäväiseksi. Sinä Isän Sana, anna minulle sanoja!”

Isä Pekka rakasti ihmisten kohtaamista, keskusteluja, lämmintä yhdessä oloa. Puheen pälpätystä, naurua ja halauksia riitti siellä, missä isä Pekka oli laumansa keskellä. Tämä ei päättynyt eläkkeelle jäämiseen 1997, vaan isä Pekan ja Eilan yhteiselo jatkui tutulla kylällä Simolan kodissa. Isä Pekka palveli edelleen seurakunnassa ja autteli myös Valamon luostarissa.

Aikaa oli nyt enemmän nauttia yhteisistä hetkistä Eilan, lasten ja lastenlasten kanssa, puutarhasta, luonnosta, kävelylenkeistä, kaikista Jumalan siu-

nauksista, joista isä Pekka muisti päivittäin kiittää. Isä Pekalta jäi kymmeniä päiväkirjavihkoja, joissa arkisen elämän kokemukset ja kohtaamiset on kirjattu yksityiskohtaisesti, suurella arvostuksella. Isä Pekka ei muistellut mitään eikä ketään pahalla, vaan löysi valoisan puolen kaikista asioista, arvostuksen aihetta kaikista ihmisistä.

Vielä isä Pekan muistin hiipuessa hän oli sama huolehtiva, rakastava aviopuoliso ja sielunpaimen. Hän kiitti ja kannusti kaikkia kohtaamiaan ihmisiä, toi valoa käymiinsä huoneisiin. ONL:n vuosijuhlilla viereen istahtaneelle matkatoverilleen Eilalle hän huokaisi viimeisinä sanoinaan: "I love you!"

Yhdessä päiväkirjamerkinässä isä Pekka kirjaa radiosta kuulemansa Tapio Rautavaaran laulun säkeen: "En päivääkään vaihtaisi pois / Kun muutos ei parempaa tois. / On elämä kaunista ollut niin / kuin kudottu lankoihin kultaisiin". Tähän isä Pekka lisää: "On kaunista, että laulut edelleen kuuluvat, vaikka laulaja on jo -79 poistunut."

Sama on totta isä Pekan nyt poistuttua. Hänen resitaationsa kirkossa, lempeä äänensä, hersyvä naurunsa – kaikki nämä kaikuvat kauan muistisamme ja sydämissämme.

Viinijärven kirkkomäellä, Jumalansynnyttäjän Tihvinäläisen ikonin kirkon edustalla, isä Pekka laskettiin leposijalleen odottamaan ylösnousemuksen aamua. Tuolla mäellä lepää heitä, jotka ovat antaneet sydämestään ensimmäisen osan uhrina Jumalalle ja seurakunnalle, seuranneet samaa ristiä, jonka isä Pekka nuoruuden unessaan näki.

Pitkäaikainen työtoveri ja yli kolme vuosikymmentä isä Pekan tuntenut kanttori Kaisu luki kukkalaitteesta sanat: "Toisista Jumala teki veturimiehiä. He kuljettivat junia asemalta toiselle. Mutta sinun tehtäväksesi Hän antoi ohjata ihmisiä kohti Taivasten valtakuntaa."

Me taipalelaiset kiitämme sydämestämme isä Pekkaa kaikesta ohjauksesta ja opetuksesta, esirukouksista ja uhrautuvasta palvelutyöstä Jumalan armon välittäjänä laumallemme.

"Suo, oi Kristus, meidän tulla täydellisemmin osallisiksi Sinusta valtakuntasi illatomana päivänä!"

Pastori Tuomas Kallinen